

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ ÉS PARÓKAKÉSZÍTŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
AZ ORSZÁGOS BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ ÁRURAKTÁR TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	6 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára 40 fill. Kapható a kiadó-hivatalban.	

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Csengery-utca 15., a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17., a hová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-en.

Az ipartestület telefonszáma 88—13.

Meghívó.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület és az országos intézmények **1914. évi március hó 8-án** (vasárnap) este 8 órakor a „Fővárosi vigadó“ ös-szes termeiben bállal egybekötött

Országos uri és női versenyfésülést

rendeznek, a melyen való részvételre Magyarország összes fodrázmestereit és segédeit, meg szemlélésére pedig ezek családtagjait és az érdeklődő nagyközönséget tisztelettel és szeretettel meghívja **a rendezőség.**

Női fodrászatnál:

- I-ső díj: 150 K készpénz, aranyplaketta és okmány.
- II-dik díj: 100 K készpénz, nagy ezüstplaketta és okmány.
- III-ik díj: 50 K készpénz, kis ezüstplaketta és okmány.
- IV-ik díj: Országos iparegyesület bronzérme és okmánya.
- V-ik díj: Bronzplaketta és okmány.
- VI-ik díj: Bronzplaketta és okmány.

Jelentkezési határidő: 1914. február hó 25.

Nevezési díj: 10 K, amely összeg nevezéssel együtt a testület címére beküldendő.

Készítendő egy modern női frizura. Idő: 45 perc.

Résztevők maguk tartoznak modellről gondoskodni.

A modell haját előzőleg egy 3 tagú bizottság vizsgálja meg, hogy nincs-e előkészítve (ondulálva).

Egész és fél transformatiok, parókák és bandók használata nincs megengedve, a hajpótlékoknak is csak előkészítve, de nem szabad megfésülve lenni.

Uri fodrászatnál:

I-ső díj: Az országos borbély és fodrász egyesület szak-ipari osztályának aranyérme és okmánya.

II-ik díj: Országos iparegyesület nagy ezüstérme és okmánya.

III-ik díj: Országos iparegyesület bronzérme és okmánya.
Nevezési díj 5 K.

Készítendő fésülés egy modern hajbehajtás. Idő 20 perc.

Jegyek ára: Családjegy előre váltva 5 K, személyjegy 3 K. Este a pénztárnál: Családjegy 6 K, személyjegy 4 K.
Zenét egy elsőrendű cigányzenekar fogja szolgáltatni.

Meghívó

a budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesületnek **1914. február 17-én** (kedden) d. u. 3 órakor, testület helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére.*)

N a p i r e n d:

1. Évi jelentés felolvasása.
2. Az 1913. évi számadások jóváhagyása és a felmentvény megadása.
3. 1915. évi költségvetés megállapítása.
4. Indítványok.

Paulik József
titkár.

Réthly Árpád
elnök.

*) Határozatképtelenség esetén az alapszabályok értelmében a közgyűlés f. év február 24-én (kedden) d. u. 3 órakor fog megtartatni, mikor a megjelentek számára való tekintet nélkül fog határozat hozatni, azonban tagtársi szeretettel kérjük a t. tagtárs urakat, hogy okvetlenül sziveskedjenek megjelenni.

Figyelmeztetés. Az orsz. borbély- és fodrász áruraktár szövetkezet, igen szép és tartós kivitelben készít *fodrász-üzlet berendezéseket és felszerelményeket* egyszerű és a *legfinomabb* kivitelben, készpénz és részletfizetésre is. *Satarics Péter* a már közölt visszaélés miatt, árukihordói állásából elmozdítva lett, árut tőle a tagok ne vásároljanak, mert máshonnan a kiseleztezt silány árukat árusítja. *A fehérnemű kölcsönző osztály* f. évi október 1-től kezdve, hosszú kabátokat is kölcsönöz, az ezekre való megrendelést a szövetkezet irodája veszi fel. Valódi *Pollárt* borotvák és fenőszijak szövetkezetünk áruraktáránál kapható.

Szabályrendelet.

A budapesti borbély és fodrász munkával foglalkozó munkaadók és segédek munkaviszonyáról s az üzletek nyitásáraól és zárásáraól.

Az 1884: XVII. t.-cikkbe foglalt ipartörvény 140. §-a alapján a székesfőváros egész területén a következő munkarend lép életbe:

1. §. A Budapest székesfőváros területén lévő fodrász- és borbélyüzletek minden év április 1-től szeptember 30-ig reggel $\frac{1}{2}$ 7, október 1-től március 31-ig pedig reggel 7 órakor nyitandók és este 8 órakor zárandók; ünnep- és vasárnapokon reggel 6 órától déli 12 óráig lehetnek nyitva.

Ünnep- és vasárnap előtti napokon az esti zárás ideje $\frac{1}{2}$ 10 óra, szombatra eső ünnepnapokon pedig este 8 óra.

Hétfőn az üzletek nyitása déli 12 órakor történik; ha azonban hétfőre ünnep esik, akkor a nyitás $\frac{1}{2}$ 7 órakor, a zárás pedig délben 12 órakor történik.

Május elsején a zárás ideje déli 12 óra, kivéve ha ez szombaton, vagy ünnep előtti napra esik, a mikor este 8 órakor kell az üzleteket bezárni.

Végül, ha május elseje hétfői napra esik, akkor az üzlet délelőtt van nyitva s déli 12 órakor zárandó.

2. §. A segédszemélyzet tartozik a nyitásra megállapított időre pontosan megjelenni az üzletben, vagy az ipar gyakorlására szolgáló helyiségben. Köteles ezt rendben tartani, a nyitástól a zárás idejéig, az ebédidő kivételével a szakbavágó minden munkát szorgalmasan és pontosan teljesíteni, a munkaadónak a munkarend keretében feltétlenül engedelmessékedni és annak a munkabeosztásra és a munkások alkalmazására és elbocsájtására vonatkozó rendelkező jogát tiszteletben tartani.

3. §. Minden cselédmunka eltörölendő, vagyis a segéd kifejezetten, csak szakmai munkát, azaz a vendég kiszolgálását és a kapcsolatos teendőket tartozik végezni, tehát felmosás, padlósurolás, ablak- és köpöcsésze tisztítás végzésére nem használható.

Tanoncok, amennyiben a munka testi erejüknek megfelel, az üzlet rendben és tisztántartásában és a szakbavágó munkák teljesítésében közreműködnek, konyhában vagy lakásban azonban cselédszolgálatra nem alkalmazhatók.

4. §. A munkaadók a segédszemélyzetet minden tekintetben ellenőrzik, különösen ügyelni tartoznak arra, hogy az alkalmazottak testi épségének és egészségének lehető biztosítása érdekében előírt óvintézkedéseket szigorúan megtartsák.

5. §. A segédek az 1. §-ban megállapított munkaidőn túl sem az üzletben, sem házonkívül munkára nem kötelezhetők. Kötelesek azonban a záró óra előtt megkezdett munkát bevégezni, de ez a munka úgy a főnök, mint a segédek részéről a zárórán túl 20 percnél tovább nem tarthat.

6. §. Ebédelésre minden hétköznap háromnegyed óra adandó, amely a segédek számához, vagy az üzleti viszonyokhoz mérten $\frac{1}{2}$ 12-től d. u. 2 óráig terjedhet. Hétfőn ebéidő nincs.

7. §. A munkaviszony megszüntetésére úgy a főnök, mint a segéd részéről három napi felmondás kötelező, még pedig mellékjárandóságok nélkül.

8. §. A munkabér minden vasárnap délben kifizetendő.

9. §. Ezt a szabályrendeletet minden üzletben, könnyen észrevehető és olvasható helyen 20 korona pénzbüntetés terhe alatt ki kell függeszteni.

10. §. Minthogy a segédszemélyzet minden egyes tagja csakis a szabályrendelet, mint munkaszerződés alapján és értelmében alkalmazható, ennélfogva a munkaadó és segédszemélyzet között fennálló munkaviszonyra nézve ez kötelező és irányadó s így ennek nem tudásával senki sem védekezhetik.

11. §. Eme szabályrendelet rendelkezései az összes budapesti borbély- és fodrászmunkával foglalkozó munkaadókra, tehát a gőzfürdőkben levőkre is, valamint mindezek alkalmazottaira s minden borbély és fodrászmunkát teljesítő segédre általánosan kötelezők.

12. §. E szabályrendelet megszegése úgy a munkaadó, mint a segéd részéről kihágás és a mennyiben arra valamely törvény, vagy miniszteri rendelet magasabb büntetést nem állapít meg, 20-tól 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetében pedig 10 napig terjedhető elzárással büntethető.

13. §. Egyebekben az ipartörvény rendelkezései mértékadóak.

14. §. A jelen szabályrendelet alapján kirótt és befolyt pénzbüntetések az 1901. évi XX. t. c. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandók.

15. §. Jelen szabályrendelet végrehajtására az 1884. évi XVII. t. c. 140. §-a értelmében a budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület ügyel fel s minden esetben, midőn tudomására jut, hogy egyesek az ellen olyan mulasztást vagy cselekményt követnek el, a mely e szabályrendelet értelmében büntetendő kihágás, továbbá eljárás céljából az illetékes kerületi előljáráshoz jelentést tesz, a mely hatóság emez ügyekben elsőfokon intézkedik. (1884. évi XVII. t. c. 227. §)

16. §. E szabályrendelet a jóváhagyástól számított három évig érvényes. A mennyiben azonban lejártá előtt három hónappal sem a munkaadók, sem a segédek részéről felmondás nem történik, további egy évre érvényben marad.

Ezt a tervezetet pontról pontra egyhangulag elfogadta a budapesti fodrászmesterek és segédek képviselőletében kiküldött alulírott békéltető bizottság:

Budapesten, 1914. január 21-án.

Goretzky Zsigmond

kr. előljáró, elnök.

A mesterek megbizottai.

A segédek megbizottai.

Marosvásárhelyi fodrásznap.

II.

(M.) A versenyfésülés a Transylvania szálloda disztermében tartatott. Az első szám volt az uri versenyfésülés, a melyben 5-en vettek részt. Résztevők pedig minden igyekezettel azon voltak, hogy tehetségük legjobbját mutassák be. Ezt a munkát, ambíciót és szeretetet iparunk iránt, amit tanusítottak, kritika tárgyára sem akarom tenni. Itt legfeljebb arról lehet szó, hogy a rendezőségnek ki kellett volna mondani azt, hogy csakis süttött vagy behajtott haj jön számításba, Mert egy egyszerű vizes frizurát díj versenyfésülés alkalmával nem szokás bemutatni. Azonban feltétlen rossz volt az, hogy a mikor öt résztvevő van, öt díj is legyen. Mert ugyebár ahol versenyről van szó, ottan győző és legyőzöttnek kell lenni. De ahol ugyanannyi díj mint a résztvevő, ott természetesen — habár a résztvevők tudását mint előre bocsájtott a kritika tárgyára sem akarom tenni — nemes versenyről szó sem lehet. Azonkívül a bemutatott munkát demonstrálni is kellett volna, olyképen gondolnám, hogy mindenki megnézhesse a versenyzők munkáját.

Ezután következett a látványos hölgyfésülés, a melyen hárman vettek részt. Ramminger István nagyváradi országoá hirű női és színházi fodrász szaktársunk, Rakin D. hölgyfodrász Marosvásárhelyről és Firin V. fésülőnő Vajdahunyadról. A két szaktárs bemutatott munkáját felülbírálni csak a legnagyobb elősméssel lehet, mert szakavatott kezek gyönyörű és igen izléses munkáját láttam. Ezenkívül Ramminger köztiszteletben álló szaktársunk, a fésülést megelőzve, egy olyan szakfelolvasást tartott, a melyet a jelenlévők a legnagyobb elragadtatással honorálták s kár, hogy ezt a szaktársak mindnyáján nem hallhatták. Tanuságot tett ezzel bő tapasztalatairól, szakipari tudásáról valamint arról a szeretetről, melylyel a szakma és szaktársak iránt viselkedik. Csak elősmérest érdemel. Azonban a harmadik résztvevőről és annak bemutatott munkájáról is bírálatot mondani nem vagyok hajlandó. Ez a pont az, a melyet nagyon is kifogásolok a rendezőség részéről, hogy ő azt megengedte, hogy egy kontár álljon a podiumra egy országos hirű elsőrangú szakemberrel együtt tudásukat bemutatni. Mert amidőn mi évek óta küzdünk a kontárkodás ellen, a mely nekünk oly horribilis erkölcsi és anyagi kárt okozott már, ugyanakkor oda engedjen egy bizottság kontárt, egyrangba szakemberrel és még hozzá okmányt adni, szóval kvalifikálni is a kontár munkáját, hát ezt még a König legutóbbi számában lévő cikke sem menti a rosszalástól, de még akkor sem, ha megfelelné valóságnak az, hogy az illető kontárnak iparjoga van.

Ez azonban meg sem felel a valóságnak, mert kezem között lévő vajdahunyadi levél is tanuságot tesz arról, hogy ők a nevezett hölgyet nem küldték ki, sőt attól legtávolabb állottak s nevezett iparjoggal nem rendelkeznek.

Következett a színházi kendőzés. Sok mondani valóm erről nincs. Határozottan szakképzett kartársak mutatták be a színházi fodrászathól szebb és szebb maszkokat, a melyért csak dicséret illeti őket, a melyet ugy a jelenlévő közönségtől, mint a rendezőségtől meg is kaptak.

Ime ez volt a verseny lefolyása. Általános észrevételeimet a következő számban tisztem meg.

Munkarendünk?

Azon szempontból kiindulva, hogy szaklapunk közös orgánium, tehát nemcsak az Elnök ur és csatlósai véleményét közli, hanem azokét is, kik ellenvéleménnyel bátorzkodnak lenni, hogy azok hányan vannak, majd az egybehívandó közgyűlésen tapasztaljuk.

Mindenekelőtt tudni szeretném, honnan kapta az Elnök

ur az arra való mandátumot, hogy 1200 szaktárs nevében paktumszerű tárgyalásokat folytasson a szocialista legénységgel, talán a miniszterelnök babérjaira pályázik? Azt meg határozottan rosszalom, hogy ezen tárgyaláson az ott levők becsületszavát vette, hogy az a közgyűlésig titok maradjon, tehát hogy az összeséget meglepetésszerűleg érje. Ez azonban egy segéd indiskréciója folytán, nem sikerült és így bő alkalmunk lesz ezen iparunk iránti merénnyel, kellőképpen előkészülni.

Hogy Müller ur vendégei a hétfői zárást ezen gordiusi csomó genialis megoldásának tekintik, lehet, de mint maga is bevallja, jött némely szaktárs, mondva, hogy a vendégei se-hogy sem a karnak abban beletörődni és meggyőződéssem, hogy ha mindazok Müller urhoz mennének panaszkodni, kik sem maguk, sem vendégei a problema illetén való megoldással nincsenek megelégedve, ebből egész bucsujárás lenne.

Különben a napilapok is a kellő értékére becsülték ezen eszmét. A többek közt a P. H. február 4-ki számában „A hétfői munkaszünet veszedelme” című cikkében következőleg nyilatkozik: Hogy mi az olasz példára hivatkozunk, írja, hogy Párisban hétfőn egész nap zárva van, de egyszersmint megjegyzi, hogy már igen sok hive van azon tábornak, amely a régi rendszert visszakívánja. Eltekintve azonban ettől, senki sem garantálhatja azt, hogy a mi külföldön rossz, az nálunk jó legyen. De nem szabad a rossz példát már azon oknál fogva sem követni, mert valljuk be őszintén, egyik nagy nemzeti hibánkat, hogy nálunk ugy sem ágaskodik valami nagyon a munkakedv az emberekben — lásd a csak szombat, vasárnap dolgozni akaró szocialista segédeket. — A könnyű életet keresik a legtöbben és éppen azért a munkaalkalmat nem szabad meggátolni. Ugy is rossz a hirünk külföldön, valahányszor idegen itt jár és visszatér hazájába, cikket ír, hogy a magyaroknál még a legegyszerűbb kinézésű emberek is reggeltől estig és estétől hajnalig kávéházban ülnek télenül, (citrom és a többi). Most mit fog tenni a fodrász-segéd, ha tudja, hogy hétfő délig alhat? Erre csak egy felelet lehet: Igen csekély kivétellel azt fogja tenni, hogy vasárnap éjjel ki fog maradni. Nem a templomban, nem is a színházban, hanem a korcsmában, kávéházban vagy — bor és kártya mellett. A hétfői munkaszünet kiterjesztése tehát kulturális, szociális gazdasági és egészségügyi szempontból egyaránt káros és ha a fodrászsegédek mindenképen ragaszkodnak a heti 24 órai szabadidőhöz inkább legyen egy hétköznapi délután, a melyet a maguk és családtagjaik érdekében is hasznosabban felhasználhatják, mint a csonka és átaludt hétfő délelőttöt. — Különben a segédek sincsenek nagyon elragadtatva, amint már a napilapokban is nyilatkoztak. — Végül pedig nem ajánlatos, hogy amidőn szerte a városban lüktet az üzleti vérkeringés és működésben van az egész szervezet, hogy annak egy kis része kikapcsolja magát.

Ezeket ololvassa tisztában voltam azzal, hogy ezen cikk-író ur jobban ismeri iparunkat, mint Müller ur.

Annak tudatában azonban, hogy ma már boltot ugy nem lehet vezetni, mint mondjuk 20 évvel ezelőtt, mikor kiki saját kedve és nézete szerint alapította az üzleti munkarendjét, továbbá azon kötelességnézetből kiindulva, ha valamit kritizálok, annak helyébe mondjam, hogy lehetne ezen 24 órai pihenőt részünkre igazságosabban megoldani.

A szaktársaimnak a következőt ajánlanám:

Feltétlenül elismerve, hogy a segéd urak a 24 órai pihenőre való kívánságuk törvényadta jogon alapul, tehát minden alku nélkül megadandó, de hogy azért az üzleteinket hétfő délelőtt mégsem kelljen zárva tartani:

a) Azon külvárosi szaktársak, kik egy segéddel dolgoznak, esetleg a szombat vasárnapi kisegítőt hétfő délelőtt vagy délután, amint segédjével a kimenőre megegyezik, rendelje üzletébe. Ha pedig mint egyes külvárosi szaktársaktól hallottam, hogy hétfő délelőtt ugy is kevés a dolga, engedje

tehát a segédjét kimenőzni és végezze önmaga azon félnapon át a munkáját.

b) Azon üzletekben, ahol 2 vagy több segéd van alkalmazásban, azon időtartamra, hogy a rendes segéd pihenőjét élvezzi, kisegítő segéd alkalmazandó vagy pedig amint én azt leghelyesebbnek és legigazságosabbnak tartom, egy segéddel többet alkalmazni, ezzel egyrészt az igazi szocialis elvet támogatjuk, hogy több munkást alkalmazunk, másrészt pedig mért kerüljön ezen a segédek által követelt szabad idő, csak a munkaadónak anyagi áldozatába? Mindezek után az a legbensőbb meggyőződés, hogy ezen plane kezdetben sulyosabban érző anyagi áldozat kevésbé veszélyezteteti létérdeküket, mint a hétköznapi csukás, a mely anyagi és erkölcsi viszonylat tekintetében iparunkon helyrehozhatatlan sebet ejt.

A többi dolgokra, mint hogy a 15 ünnepnapokon kívül még május 1-ét is piros betűs ünnepnek tartandó és déli tizenkét órákor az üzlet zárandó és az üzleti rendre vonatkozó engedmények, ha igaznak fognak bizonyulni és azokat a szaktársak többsége szó nélkül elfogadja, felkérem az Elnök urat, hogy mindazon szaktársakat, kik ezen magasztos eszméknek be nem hódolnak, hogy Frimm-féle intézetbe elhelyezze, hogy végnapjaikat legalább csendes nyugalomban eltölthessék.

Réthly Árpád.

* * *

Réthly Árpád ur fönti cikkéhez volna néhány észrevételem, azonban mindenekelőtt csodálatomat fejezem ki azon hang felett, mely Réthly Árpád tulajdona ezideig nem volt. Mintha a személyes támadás fontosabb volna az eszme keresztülvitelénél. E térre nem fogom követni Réthly urat. Hogy kiket ért csatlósaim alatt, nem tudom. Olyan ur, hogy csatlósokat tartsak, nem vagyok.

Azonban kijelentem, hogy az összes munkatársaim is vannak olyan önálló gondolkodású emberek, hogy csatlósok el sem szegődnének.

Csodálkozom azon naiv kérdésén, hogy ki adott nekem mandátumot. Engem és a testületi elöljáróságot a közgyűlés többsége választott, hogy alapszabály szeriut a fodrászok ügyeit képviseljük. Hogy bizottsági tárgyalásokat folytattunk, az nagyon természetes. Hogy a segédek kiküldöttei milyen politikai elveket vallanak, azt nékem elemezni nincs jogom, lévén ők a segédi kar képviselői. Én nem hallottam, hogy a segédi kar tiltakozott volna ellenük, sőt gyűlésről-gyűlésre csak szolidaritásukat és még több követelésüket fejezik ki.

Higye meg a Réthly ur, hogy ily bizottságban részt venni, nem valami kellemes dolog, ez csak ezer féle kritikát von maga után. Oly propozíciót tenni, mely mindkét felet, vagy csak az egyiket is teljesen kielégitené, lehetetlen.

Azért közgyűlést összehívni, hogy ki vegyen részt a bizottságban, igazán nevetséges dolog volna s fölösleges pénzfecsérlés. A bizottság munkája csak előkészítő munka, melyhez a közgyűlésen minden szaktársnak joga van hozzászólni, módosítást ajánlani, vagy azt elfogadni. Valami titkolódzástól irt Réthly ur, hogy én valami közgyűlési meglepetést akartam. Ennek meseszerűségéről mindenki meggyőződhetett, hiszen lapunk múlt számában magam irtam meg a bizottság munkálkodását. Én csak arra kértem a bizottság tagjait, hogy a nagy nyilvánosság előtt ne úgy pertraktálják a bizottság által elfogadott munkarendet, hogy itt ennél a pontnál a segédek, emennél meg a mesterek győztek, vagy vesztek, mert ezzel csak a kedélyeket izgatják fel. Szerintem ily iránybani figyelmettem, már a béke szempontjából is kötelességem volt.

Mi a hétfő délig tartó zárást tekintettük a legmegfelelőbb megoldásnak. Az igaz, sokan vannak e véleményen, sokan vannak ellene is. Hogy kik vannak többségben, nem tudom, Réthly ur sem. Majd dönt ebben a közgyűlés. Az fogja azt megoldani.

Magam részéről mindenestre szerencsésebb megoldásnak tartom, mint a Réthly ur által proponált minden heti kimenőt, mikor is kénytelenek volnánk egy örök pótszegédet tartani s ennek következménye volna még az örökös segédváltás is.

Hiszen Réthly ur volt az, aki a teljes vasárnapi munkaszünetet egy küldöttség élén a miniszternél is kérte, azért furcsának tartom azon szemrehányását, hogy mi a munkaalkalmat gátolni akarjuk.

Tejes vasárnapi munkaszünettel külvárosi szaktársaink kenyérkeresete lett volna megakasztva s azt Réthly ur a legnagyobb lelkesedéssel tette, míg a hétfő délelőtti záráshban már nagy nemzeti hibát lát, mely a külföld megrovását vonná maga után.

Hogy a segéd majd azulán reggelig marad a kávéházban, az meglehet, azonban mindannyiunknak bő tapasztalaink van arra nézve, hogy az mögtörténik most is. Mi javító intézetet nem állíthatunk s drakói szigorral sem tudjuk a könnyelműséget kiküszöbölni. Azonban a segédi kar többsége nem ilyen, azt két napi szabadság sem láncolna reggelig a kávéházhoz.

Különben a munkarend nem a szabadidő mikénti felhasználásáról, hanem annak megszabására van hivatva.

Hogy ünnepnap munkaszünet 12 órákor kezdődik 2 óra helyett, ebben nem látok nagy üzleti veszedelmet. Vendégeink a vasárnapi munkaszünet révén már nagyon is megszokták azt és sokkal jobb, mintha az ebédidő 1 óráig tartana.

Május 1 ei vörösbetűs napnak való vevése, a munkásság összkivánsága. A segédi kar ahhoz görcsösen ragaszkodott. Minden nyilvános ülésükön egyhangulag magukévá tették. A munkásvidéken lakó szaktársaim ily irányban üzleti szempontból támogatják ezt. Mit tehetett volna mást a bizottság, mint, hogy egy évben egy félnap megadásával békét teremtsen. Harc felidézése, az ellentétek kiélesítése, nem mindenkor megfontolt cselekedet. Az önmérséklet, a körültekintő cselekedet szolgálhatja csak a közjót.

Végül Réthly ur az ellenvéleményen lévőket a Frimm intézetbe internálja.

Ugy látszik nem én pályázok miniszterelnöki babérokra, mert én mindenki véteményét tisztetem, az ellevéleményt is, mert hiszem, hogy mindegyik közös rugója a szakma érdeké, ily körülmények között a hülyék intézetének említése, izléstelen dolog.

Müller Károly.

Munkarend.

Folyó évi január hó 21-én megjelent napilapokban olvastam azt, hogy az ipartestületünk vegyes-bizottsága oly megállapodásra jutott a segédek heti 24 órai pihenő idejére vonatkozólag, hogy azt vasárnap déli 12 órától hétfő déli 12 óráig terjedjen ki. Ez a megállapodás nézetem szerint helytelen, mert nem alkalmas az iparunknak a tekintélyét emelni, hanem az egész világ előtt guny tárgyává tenni, mivel ez a határozat nem a kívánt célt szolgálja, hogy a családos mesterek és segédek egy egész napot a családjuknak szentelhesse, hanem ismét csak azoknak szolgál alkalmul, akik e napot nem a nemesebb szórakoztatásra használnák fel, sőt ellenkezőleg a mulatozóknak nyújt tápot, amit az erre hajlók hatványozottan használnak ki. Ezt pedig nézetem szerint sem a mester, sem a segéd érdeke így nem kívánja, de a társadalmi renddel is ellenkezik. Hogyha már arra határozták el magukat, hogy a 24 órai szabadidőt a hét valamely napjára határozzák, úgy erre legalkalmasabb idő a szombati zárástól kezdve, hétfő reggeli 6—7 óráig. Így mód nyújtatik az emberi nem nemesebb érdekeinek kielégítésére és beleilleszthető a társadalmi rendbe. Ebből kevesebb kár háramlik mindkét

félre, mint a milyen kárt okozna a mulatni szerető fiatalságra, amelyekre ugy egészségileg, valamint erkölcsileg romboló hatással volna. A nagyobb gyárak ugyis már szombaton délután 2 órakor szüntetik be az üzemet s így a munkásoknak módjukban van szombaton megborotválkozni, illetve haját nyíratni, ami pedig a társadalmat illeti, az könnyen hozzászokik az új rendhez.

Neu János

borbély- és fodrásziparos.

(Szóval a cikkíró ur, a teljes vasárnapi munkaszünetet tartja helyes megoldásnak. Méltóztassék megkérdezni Ó-budai kollegáit, mit szólnak a kiváló eszméhez? Szerk.)

Hygienia.

Időről-időre, amidőn a modern kultur népeknél az a bizonyos fogalom: „embernek lenni“ eltűnőfélben van, hirtelen fel-feltámad valami csoda doktor-féte gyógyító apostol, akinek fenn van tartva az a privilégium, miszerint azokat a kulturobjektumokat arra figyelmeztesse, hogy ők emberek s mint ilyenek intenzivebb tisztasági érzéket tanusítsanak.

Amidőn annak idején Kneipp páter az ő hidegvíz csoda kúrákkal bámulatba ejtette a világot s annak természetes életmóddal egybekötött gyógyhatását az elpuhult generációnak a saját testén bemutatta, a maihoz hasonló idők jártak. Ez a csoda doktor megengedhette s meg is engedte magának, miszerint az egész emberiségnek az arcába vágjon, hogy: „Gengans bad-n!“

Ma már az egész emberiségtől a legnagyobb tisztaságot tételezi fel az ember s valami ellenkező fellevét nem is engedhet már meg magának az ember; csak velünk szemben még minden meg van engedve. De mivel a hideg víz nagyon is hideg, meg vizes is s mivel azt egy az orvosi tudományokon kívül álló ember már profánálta, amennyiben minden gyógyszer hozzáadása nélkül használta, ugy egy modern gyógyapostolnak marad fenntartva, hogy sublimátokat és lysoformokat találjon fel. Hogy ezeket a sublimátokat és lysoformokat az emberiség szolgálatába állíthassák — bacillusokra volt szükség s hogy a bacillusokat felfedezhessék, szükség volt a fodrász-üzletekre.

Ezzel a csatakiáltás „Hygienia“ ki volt adva s a fodrászok mint ennek az emberiséget felszabadító hadjáratnak, első áldozatai — a tűzbe előre küldve.

Mint minden háboruban, itt is jelentkeztek önkéntesek; ezek azok, akik üzletük feltűnő helyein rögtön fehér üvegeket helyeztek el, rajtuk a vöröskereszttel. Hogy ezek a vöröskeresztes üvegek sok vendégre azt a benyomást tettek, mintha ezekben az üzletekben olyan „vérmesen“ menne a munka, hogy a „vöröskereszt“-re szükség van, csak melleleg legyen említve, míg a komoly fertőtlenítésben ennek dacára senki sem hisz.

Ebben az üvegben van tehát az a bizonyos csodahatású sublimatoldat 2:100 arányban. Tehát víz és megint víz, vagy mosni és megint mosni, azaz tisztaság. Hogy mi fodrászok magunknak ilyen talmi követeléseket fel hagyjunk magunknak disputálni, az szomorú, de való.

Hogy minden betegség csiráját a fodrász-üzletekben keresik, vagy legalább gyanítják, ennek csak saját magunktartása az oka, amennyiben a legmerészebb állítások is támogatásra találnak, ha valamely szeretett szaktársról szólnak s így a gyanúsításokra a bizottság bélyeget nyomják a szaktársak maguk.

Ha valaki fejbőrét sebesre kaparja, a fej tisztátalansága vagy a köröm okozta seb elfajul, akkor ennek ki az oka? A fodrász ennek piszkos keféje vagy fésűje!

Ha a mai modern gallérok által — az ördög vinné el őket — a nyak sebesre dörzsöltetik, ennek ki az oka? A borbély rosszul beretvált, vagy kése inficiálva volt.

Ha valakinek a fejbőre tele van korpával vagy ha

valakinek tisztátalan vörös- vagy egyéb pohártól a szájaszélén hólyag támad, az ilyesmit csak a fodrásznál lehet kapni.

Merészelne csak valaki a korcsmárostól azt kívánni, hogy poharait sublimát oldatban öblítse ki, micsoda gorombaságokat rakhatna az illető zsebre vagy micsoda gúnykacajjal fogadnák azt a kívánságot a többi vendégek.

Hja! — Kedves parasztom, ez egészen is más! Az illető korcsmáros tudna imponálni — gorombaságával, míg a fodrász farkcsóválva hagyja magát megrugdosni s hálát ad az Istennek, hogy ismét ajánlottak valami új talmi az üzlete részére — s zsebe állandó terhére.

Tehát hogyan védekezzünk további represszáliák ellen a „Hygienia“ tekintetében?

Azzal, hogy mindenekelőtt tiszta ruha, illetve annak céltudatos beosztása által — mert az a kívánság, hogy mindenkinek használatlan kendőket adjunk, a mai árak mellett lehetetlenség — igyekezzünk megfelelni a hygienia és a vendég igényeinek.

A kések tisztasága magától értetődik; hiszen nem jól letörölt késsel a fenőszijra menni egyenlő volna az él tönkretételével. Különbben is a szij, mivel a kés legélet dörzsöli, ugy is leviszi azokat az állítólagos, szabadszemmel nem is látható „parasitákat.“ Meggyőződésünk különben az, hogy ha a kések által való inficiálás lehetősége tényleg fennáll, a fenőszij sok bajtól óv meg bennünket.

Igyekszünk rendet s a legtökéletesebb tisztaságot tartani üzletünkben.

Iparkodjunk minél előbb vendéget arra bírni, hogy saját fiókberendezést tartson a saját kizárólagos használatára.

Végre igyekezzünk magunk is kifogástalan tiszta ruhában megjelenni s követeljük munkatársainktól is, hogy hasonlóképpen cselekedjenek. Mindez többet ér, mint egy sereg vöröskeresztes talmi üveg üzletünkben; mert ennek komolyságában ugy is kevesen hisznek.

S ha minden óvintézkedés a tisztaság lekintetében, részünkről megtörtént s valamely vendég mégis „bacillustenyészéssel“ stb.-vel mer bennünket vádolni, ebbeli vádját udvariasan bár, de erélyesen utasítsuk vissza. Egyébként — „Gengans bad-n!“

Delta.

HIREK.

Meghívó. III. ker. fodrászmesterek asztaltársasága március hó 2-án tartja fenállásának 10 éves jubileumát, táncsal és társasvacsorával egybekötve összejövetelt tart.

Egy teríték ára 2 K 60 fill. Jelentkezni lehet február 26-áig, Zárelzky Ferenc vigalmi bizottsági elnöknel (III., Üröm-utca 48.)

Hölgyfodrász-segédék asztaltársasága. Minden csütörtök este tartja összejövetelét és demonstráló előadásait a Gömbös-féle vendéglőben (VIII., Tisza Kálmán-tér 1.) a hol az érdeklődő szaktársak is szívesen láttatnak.

Meghívó. A Magyar Kir. Technológiai Iparmúzeumnak Épületegészségügyi berendezések kiállítására. A kiállítás tárgyai: Vizvezetési és csatornázási berendezések. Házi gázvezeték csőanyagai és tartozékai, különös tekintettel az ipari gázszolgáltatásra. Modern vízmelegítőberendezések és tartozékai. Helyi fűtőberendezések. Középponti fűtőberendezések, egyes lakóosztályok és villaszerű családi házak szükségleteire való tekintettel. Fürdőszobaberendezések. Szellőztetőberendezések. A szerelőipar szerszámai és segédeszközei. Modern gáz és villamos fűtő-, főző-, melegítő-, sütő- stb. készülékek és háztartási cikkek. Fűtő- és szellőztetőberendezések céljaira szánt műszerek és készülékek. Speciális szerkezetű és rendszerű kályhák és takaréktűzhelyet. Ezek a berendezések nagyrészt üzemből láthatók.

A kiállítás nyitva van egyelőre f. évi április hó végéig, hétköznapokon d. e. 9—1 óráig és vasárnapokon 9—12 óráig. Továbbá kedden és csütörtök délután 3—6-ig, hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 3—8 óráig.

A M. Kir. Technologiai Iparmúzeum Igazgatósága.

Tanoncok elhelyezése. A katolikus Patronage egyesület fiuotthona 14—16 éves elhagyott fiúk elhelyezésével foglalkozik. Miután jelenleg 50 fiu van, ki elhelyezésre vár, ez uton hívjuk fel kartársaink figyelmét ez intézményre azzal, hogy amennyiben tanoncot óhajtanának, közvetlenül ez intézet igazgatóságához (IX., Köztelek-utca 1. sz.) sziveskedjenek fordulni, hol mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak.

Pályázat. A tanács néhai báró Wodianer Móric nevét viselő alapítvány kamatainak kiosztása céljából pályázatot hirdet. Az alapítványi segélyben válláskülönbség nélkül a Magyarországon honossággal bíró olyan iparosok és kereskedők részesülhetnek, akik a székes főváros területén állandóan tartózkodnak és önhibájukon kívül elszegényedtek. A segélyezésre igényt tartók folyamodványaikat legkésőbb e hó 25-ig a főváros iktató hivatalába (központi városház, I. em. 114. sz.) kötelesek benyújtani. A folyamodványhoz csatolni kell a hatósági bizonyítványt arról, hogy magyar honpolgárok, hatósági bizonyítványt életkoruk és családi viszonyaiknak, valamint annak igazolására, hogy vagyontalanok és önhibájukon kívül lettek szegények és végül hatósági bizonyítványt arról, hogy a székesfőváros területén állandóan műhelylyel vagy üzlettel bírtak. A folyamodvány és összes mellékletei bélyegmentesek.

Meghívó.

(A munkarend ügyében.)

I. II. és III. ker. szaktársak, f. hó 17-én (kedden) az iparos körben (Battyányi tér 4. sz.) este 9 órakor tartandó értekezletre tisztelettel meghívjuk a kerületbe lévő szaktársakat.

IV. V. VI. és VII. ker. szaktársak f. hó 19-én (csütörtökön) este 9 órakor a Westend kávéház suterén helyiségében (VI., Teréz-körut 44.) tartandó értekezletre tisztelettel meghívjuk a kerületbeli szaktársakat.

A VIII. IX. és X. ker. szaktársak f. hó 20-án (pénteken) este 9 órakor a Putnoky vendéglőben (VIII., József-utca 26. sz.) tartandó értekezletre tisztelettel meghívjuk a kerületbeli szaktársakat.

Napirend:

Munkarend ügye.

Szaktársi üdvözlettel
a 6-os bizottság.

B. 10229/914/XV. sz.

Pályázati hirdetmény.

A tanács néhai ifj. Hoffmann Ferenc által budapesti illetőségű kiskorú szegény és jó magaviseletű iparos-tanoncok vagy iparos segédek részére tett alapítvány kamataira, vagyis 34 kor., azaz Harmincnégy koronának adományozása céljából pályázatot hirdet. Ennélfogva felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy 1. születési; 2. iskolai; 3. erkölcsi; 4. szegénységi és 5. illetőségi bizonyítványokkal felszerelt és az illetékes ker. előljáróság vagy az ipartestület által láttamozott bélyegtelen kérvényeket a székesfőváros tanácsi iktató hivatalába (IV. ker. Központi városház I. em.) 1914. évi február hó 28-ik napjának déli 12 órájáig nyujtsák be. A felsorolt okmányokkal teljesen fel nem szerelt vagy elkésve érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Budapest, 1914. évi január hó 29-én.

A székesfőváros tanácsa:
Gr. Festetics Géza s. k.
alpolgármester.

Adakozás. Rév Fülöp szaktársunk 25 éves mesteri jubileuma alkalmából 80 koronát adományozott a versenyfésülés díjaihoz, melyért ez uton is köszönetet mond a testület elnöksége.

Demonstráló estély. Az aradi borbély- és fodrászmesterek szövetsége február 15-én táncsal egybekötött demonstráló estélyt tart a „Fehér kereszt“ szálloda nagytermében. Demonstráláson részt vesznek: Bányász Henrik, Gallik Arthur és Székely Béla aradi szaktársak.

Fodrász-üzlet külön női fodrászattal, illatszerrel egybekötve, Belváros legforgalmasabb fő-utcán, előkelő vendégekkel, 120 előfizetővel, bevétel havonta 1600 korona, pazarfényes berendezéssel, jó fizetési feltételekkel olcsón eladó. — Bővebbet megbizottamnál: Gold, Wesselényi-utca 51.

Modern cimfestészet, VIII., Népszínház-utca 34. **Fodrász üvegtáblák** és bádogtáblák állandó raktára. Bádogtábla: 100 cm. h. 65 cm. sz. és alsó külső keményfa kerettel darabja 8 kor. (6—5)

Fodrász berendezések teljes felszerelésekkel olcsón eladók. — Bővebbet: Roth fodrász, Hajós-utca 16. sz. — Fodrász-üzleti berendezéseket veszek. (2—1)

Fodrász-üzlet VI. kerületben, más vállalkozás miatt, 3000 kor. eladó. Lakbér 900 kor., havi bevétel 600 kor. — Cim megtudható: Szidnaynál.

Fodrász-üzlet jömenetelű, 30 előfizetővel, 150 forinttal azonnal átvehető Erzsébetfalván, Vörösmarty-utca 11. szám.

Egy jömenetelű, uri vendégektől látogatott **fodrász-üzlet**, vezetés hiánya miatt, minden elfogadható árért eladó. — Bővebbet: özv. Brinner Lászlóné, Soroksári-ut 38—40. Fodrász.

Egy fiatal **borbély-segéd** oly jobb munkásüzletbe lépne csekély fizetésért, hol magát teljesen kiképezhetné. „Tanulni nem szegyen“ jelige alatt e lap kiadóhivatalában.

Jóforgalmu **női fodrász-terem** a Belvárosban, betegség miatt, azonnal eladó. Leveleket „Női fodrász“ jeligével főpostá, Poste Restante.

Kitünő **női fodrász**, jó hajmunkás, manicűröző, preparáló, jártas vizberakásban, beszél magyarul, németül. Kondíciót keres. Szives megkereséseket a kiadóba „Női fodrász“ jelige alatt kér.

225 nagy borbély szalvéta, legjobb minőség, olcsón eladó. Részben is kapható. — Cim: Bachmann János fodrász, V., Akadémia-utca 5

Egy intelligens izraelita **fodrász-segéd** egy jömenő fodrász-üzletbe benősülhetne, avagy az üzletet átvehetné, mely havi K 500.—at jövedelmez. — Cim megtudható: Glück Jenő cégnél, Budapest, VII., Wesselényi-utca 2.

Borbély és fodrász-üzlet kedvezményes áron átadó, más vállalat miatt, mely jóforgalmu helyen áll, nagy szálló épületben, a hol nagy heti piacok vannak és jó vidéke van. — Márcz János Högyész, Tolna-megye.

Uraságoktól levetett uri ruhák

kaphatók a legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron!

BRAUN és TÁRSA raktárában
VII., Károly-körut 13. I. em.

Frack, salon és smoking ruhák kölcsönbe adatnak, betét nélkül házhoz szállítva.

Minden szervezeti vevő a kialakított árból 5%-ot levonhat.

Igen tisztelt fodrász urak!

Szives figyelmét felhívom a már 30 év óta forgalomban lévő **valódi és legjobb** Hepesy, most **Fölker-féle** szabadalmazott hajpomádéra, mely a fodrász ipartestület árúraktárában már nem kapható, hanem csak az alulirott helyeken. Tehát aki az igazán elismert legjobb hajpomádét akar venni, az kérje csak a valódi **Hepesy-Fölker-féle** szabadalmazott hajpomádét, melynek előnyei a következők:

A legmakacsabb göndör haját oly engedékennyé teszi, hogy a legmesszebbmenő igényekhez képest, minden fáradtság nélkül simára lehet fésülni, feleslegessé teszi a sok időt a hajlekötéseknél, visszaadja a hajnak szép, fényes színét, selyemsimává teszi a legkeményebb hajszálakat, táplálja a hajhagymákat, miáltal a hajhullást is meggátolja.

Ez a valódi gyártmány.

Ez a valódi gyártmány.

K a p h a t ó :

Török József gyógyszerárában Király-utca 12. szám. **Balassa és Társa** Andrassy-ut 50. szám. **Ángyán Béla** József-körut 9. szám. **Gáspár Testvérek** Erzsébet-körut 42. szám. **Pajor Testvérek** Váci-körut 78. szám. **Winkler D. H.** VII., Akácfa-utca 20. **Dankovszky István V.**, József-tér 8. **Brkits János II.**, Fő-utca 9. **Glück Jenő** VII., Wesselényi-utca 2. **Gönczy József** fodrász Révay-utca 2. szám és minden jobb fodrász-üzletben és a készítőnél: **Fölker Józsefné**, IX., Üllői-ut 91/a. III. em. 25.

Bányász: „Fodrászok tankönyve.“

— 50 könyv ingyen. —

A „Fodrászok tankönyve“ című szakmunkám 50 példányát sorsolom ki. Mester és segéd szaktársak, aki egy 10 filléres bélyeget március 15-ig beküld, részt vesz a sorsolásban, mely az aradi borbély és fodrász mesterek vezetősége előtt fog lefolyni.

Pontos címet kérek és az esetleges címváltozást is kérem velem tudatni.

**Cim: BANYÁSZ HENRIK fodrász,
A R A D.**

Aki 2 koronát beküld, postaköltség nélkül kapja a „Fodrászok tankönyve“ című szakmunkám, melyben a hajápolásról, hajfestésről, hajpreparálásról és paróka készítéséről, továbbá a szépségápolásról, női fésülésről, ondulátorról, manicürözésről kimerítő felvilágosítást talál, rajzaim, melyek egész szakmánk köréből vannak merítve, fölötte tanulságosak.

Bányász: „Fodrászok tankönyve.“

— 50 könyv ingyen. —

Minden intelligens fodrász

megveszi a „Modern Fodrász“ című könyvet, melyet míg a készlet tart **1 kor. 20 fillér** és 10 fillér postadíj, összesen tehát **1 kor. 30 fillérért** portómentesen küldünk.

Az összeg előlegesen küldendő be.

Tartalma: I. Hajápolás (a haj ismertetése), mindenféle receptek a haj ápolására, hajkihullás elleni vizek, hajtalzsamok. Bay-Rum. stb. II. Haj festés (élő haj és szakál festéséről), hajfestékek készítése. III. Manicur (kéz- és körömápolás és ehez használatos szerek. IV. Arcmasszás. V. Tyukszemvágás. VI. Uri fodrászat. Haj, szakál és bajuszdivatok, bajuszkötés, hajbehajtás. VII. A kés fenéséről. (Pontos utmutatás) VIII. Hajmunka. (A haj preperálása. A haj fehéritése. Hajbetétek készítése.) Különfélék. Mindenféle receptek fogporokról, mitesszerek elleni szerek, hajvizek, illatszerek stb.

Siessen megrendelni, mert csak addig szolgálhatunk, míg a készlet tart.

Cim: „Fodrász Ujság“ kiadóhivatala Budapest, VII., Vörösmarty-utca 17.

Ne vesződjék
régli rossz lámpákkal, mikor csekély havi kölcsöndíj fejében a

A legideálisabb
világítás a

Hogy mindenkinek lehetővé tegyünk az utólérhetetlen

WIKTORIN-FÉNY

könnyen beszerezhető.
Nélkülözhetetlen minden háztartásban

Nincsen kanóca, nincsen vezetéke, bárhova vihető és semmi körülmények között fel nem robbanhat. 100 gyertyafényerős világítás, óránként csak 4 fillérbe kerül

beszerzését,
bérletosztályt létesítettünk, ahol csekély havi kölcsöndíj fejében tetszésszerű ki-
viteli lámpák kaphatók

Viktorin és Tsa

Budapest, VIII.,

Baross-utca 1.

Saját érdekében kérjen azonnal díjtalan tájékoztatót.

Fodrász

bérletkönyvecskék

10 vagy 12 számozott lappal
kaphatók:

e lap kiadóhivatalában
VII., VÖRÖSMARTY-U. 17. SZ.

TELEFON:

ALAPÍTOTT
1891

KITÜNTETETT
PÁRIS 1900

TELEFON:

1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON, ELISZERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
"SAJÁT GYÁRTMÁNY" JÓTÁLLÁSSAL.
ZAORÁL JÁNOS
BOROTVA GYÁR ÉS HOMORÚ MŰKÖSZÖRŐLDE
BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.
GYÁRTELEP
UJPEST, ÁRPÁD-UT 25. SZAM.

